

dosarul nr. 2ra-1324/18

prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Telenești: L. Iarmaliuc
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău: Iu. Cimpoi, I. Secieru, A. Danilov,

ÎN C H E I E R E

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
judecător
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Luiza Gafton

examinând problema admisibilității recursului declarat de către Vladimir Cegodar, reprezentat de avocatul Cristin Chiriac,

în cauza civilă inițiată de către Vladimir Cegodar împotriva Consiliului raional Telenești, Consiliului local Negureni, intervenient accesoriu Ion Cigodaru cu privire la restituirea bunurilor naționalizate în rezultatul represiunilor politice și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Vladimir Cegodar și s-a menținut hotărârea din 24 octombrie 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, prin care acțiunea a fost respinsă

c o n s t a t ă :

La 11 iulie 2016 Vladimir Cegodar a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Telenești și Consiliului local Negureni cu privire la restituirea bunurilor naționalizate în rezultatul represiunilor politice și repararea prejudiciului moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată Vladimir Cegodar a indicat că la 06 iulie 1949 în baza hotărârii Consiliului de Miniștri al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești nr. 509 din 28 iunie 1949 familia sa: Timofei Cegodari, Anna Cegodari, Evdochia Cegodari, Nina Cegodari, Ivan Cegodari, au fost deportați din XXXX în regiunea Kurgan, Federația Rusă, unde s-au aflat până la 01 aprilie 1958.

A mai relatat reclamantul că la 08 decembrie 1992 persoanele menționate au fost reabilitate în baza art. 3 lit.d) Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992.

Prin actul comitetului executiv Negureni s-a stabilit patrimoniul Annei Cegodari, care a fost confiscat în anul 1949, după cum urmează: casă de locuit 10*12 m, bucătărie de vară 6*4 m, sarai 10*4 m, beci de piatră 8*4m, vacă -1, vițel -1, bîcioc -1, porc-1, cai-2, găini - 50, lână – 50 kg, căruță -1, plug -1, boroane -2, semănătoare -1, mașină de bătut porumb -1, teasc de fier - 1 tonă, butoaie - 8, cântar mare - 1, cotigă-1, covoare -2, pământ - 30 ha.

În vederea restituirii bunurilor naționalizate, a întreprins un șir de acțiuni, dar fără vre-un rezultat.

De asemenea, a concretizat că la 22 martie 2016 a primit răspuns de la aparatul Președintelui raionului Telenești, prin care i s-a refuzat restituirea bunurilor, recuperarea valorii și achitarea compensației.

A mai specificat că până în prezent niciun membru al familiei nu a primit careva compensații, iar tergiversarea adresării în judecată se datorează Oficiului de Stare Civilă, care a comis greșeli în actele de stare civilă. A fost indicat greșit prenumele bunicii, numele și anul nașterii mamei și numele de familie (Cegodari, Cigodari, Cegodar).

De astfel, reclamantul a indicat că în vederea aprecierii cuantumului compensației pentru bunurile confiscate, s-a petrecut un proces de evaluare, potrivit căruia valoarea animalelor și produselor agricole constituie suma de 211 150 lei, iar valoarea totală a bunurilor este în mărime de 393 313 lei.

Vladimir Cegodar a solicitat emiterea unei hotărâri cu privire la restituirea bunurilor naționalizate în anul 1949 (f.d. 1-2, vol. I).

Prin hotărârea din 13 octombrie 2016 a Judecătoriei Telenești s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Cegodar, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție instituit prin Legea nr. 186-XVI din 29 iunie 2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice (f.d. 82, 86-87, vol. I).

La 01 noiembrie 2016 Vladimir Cegodar a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 13 octombrie 2016 a Judecătoriei Telenești (f.d. 85, vol. I), iar la 09 ianuarie 2017 prin trimitere poștală avocatul Vladimir Sucitu, împuternicit prin mandatul din 19 aprilie 2016 să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a întocmi cerere de apel (f.d. 47, vol. I), a depus apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 100, vol. I).

Prin decizia din 11 aprilie 2017 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de Vladimir Cegodar.

S-a casat hotărârea din 13 octombrie 2016 a Judecătoriei Telenești și s-a restituit pricina la rejudecare în prima instanță, în alt complet (f.d. 126-134, vol. I).

Ulterior, Vladimir Cegodar a depus cerere de chemare în judecată suplimentară, invocând că, în cererea de chemare în judecată depusă inițial, a indicat contravaloarea bunurilor confiscate ca fiind în sumă de 394 313 lei, dar pe parcurs a stabilit că în actul de evaluare a bunurilor confiscate nu au fost incluse următoarele bunuri: cotigă -1 bucată; grâu - 2 tone; porumb - 2 tone; floarea-soarelui - 1 tonă; găini - 50 bucăți; pat - 2 bucăți; masă -2 bucăți; scaune -4; dulap -1; laițe și sunduc, veselă, lenjerie de pat, plăpumi, covoare, saltele, zdrobitoare de struguri, teasc, vin - 500 l, pământ arabil - 30 ha, viță de vie -1 ha, iar aceste bunuri le evaluează la suma de 200 000 lei.

Prejudiciul moral cauzat îl apreciază la suma de 100 000 lei.

Vladimir Cegodar a solicitat încasarea din contul pârâților a prejudiciului material în mărime de 594 313 lei și a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei (f.d. 145-146, vol. I).

Prin încheierea din 23 august 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești s-a antrenat în proces din oficiu Ion Cigodaru, în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 163, vol. I).

Prin hotărârea din 24 octombrie 2017 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Cegodar (f.d. 175, 181-185, vol. I).

La 24 octombrie 2017 Vladimir Cegodar a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 24 octombrie 2017 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești (f.d. 180, vol. I).

Prin decizia din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Vladimir Cegodar și s-a menținut hotărârea din 24 octombrie 2017 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești (f.d. 221-228, vol. I).

În motivarea soluțiilor instanțele de judecată au indicat că potrivit certificatului de reabilitare nr. 8/6-5-P/E-Ce-101/16 eliberat la 06 aprilie 2016 de Comisia de reabilitare a Ministerului Afacerilor Interne, Cegodari Timofei Halarampie a.n.yyyy, Cegodari Anna Nicolae a.n.yyyy, Cegodari Evdochia Timofei a.n.yyyy Cegodari Nina Timofei a.n.yyyy și Cegodari Ivan Timofei a.n.yyyy, au fost deportați din satul XXXX la 06 iulie 1949 peste hotarele Republicii în regiunea Kurgan, în baza hotărârii Consiliului de Miniștri al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești nr. 509 din 28 iunie 1949 și în baza art. 3 lit.d) Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, au fost reabilitați.

Instanțele de judecată au notat că potrivit procesului verbal nr.1 din 02 februarie 2016 al Comisiei speciale pentru examinarea cererilor persoanelor supuse represiunilor politice și moștenitorilor lor privind restituirea valorii bunurilor confiscate a Consiliului raional Telenești, s-a refuzat de a satisface cererea lui Vladimir Cegodar, din motivul omiterii termenelor de prescripție după anul 1993, iar în anul 2007 când a intrat în vigoare Legea nr.186-XVI din 29 iunie 2006 pentru modificarea și completarea Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, reclamantul la fel a omis termenul de adresare către autoritățile publice, care a fost stabilit pentru perioada de la 01 ianuarie 2007 până la 31 decembrie 2007 (f.d.20).

Instanțele de judecată au mai reținut că la 27 iunie 1990, prin decizia nr.6/1815 a Sovietului raional Telenești, Comitetul Executiv (comisia specială pentru examinarea cererilor persoanelor suspuse represiunilor politice), a fost evaluat prejudiciul cauzat Annei Cegodari, ca urmare represiunilor politice și care urma a fi restituit familiei ei. S-a aprobat de a compensa prejudiciul în sumă de 5500 ruble din contul bugetului colhozului Negureni, ce constituie costul averii confiscate. Prin decizia Consiliului raional Telenești din 27 iunie 1990 nr.6/1815, s-a dispus acordarea sumei de 1500 ruble familiei Cegodari Anna, costul averii confiscate în anul 1949 din contul bugetului raionului Telenești.

La fel, instanțele au mai constatat că prin procura întocmită de notarul de stat din 23 august 1990, s-a stabilit că Cegodari Anna, locuitoare a orașului Bender, l-a împuternicit pe Vladimir Cegodar să primească suma de 7000 ruble, costul averii confiscate, iar o altă procură pe numele acestuia a fost întocmită la 07 martie 1991.

Concomitent, instanțele au reținut că, potrivit certificatului de naștere Vladimir Cegodar este feciorul Neonilei Cegodari, decedată la zzzz și nepotul Annei Cegodari, decedată la zzzz. Potrivit certificatului de reabilitare din 06 aprilie 2016, rezultă că Cegodari Neonila, a.n.yyyy, născută în XXXX, deportată din motive politice în locurile de represiune în regiunea Kurgan în componența familiei sale împreună cu tatăl Cegodari Timofei Halarampie, a.n. yyyy, și mama Cegodari Anna, a.n.yyyy, în baza hotărârii Consiliului de Miniștri al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești nr.509 din 28 iunie 1949, a fost reabilitată la 10 aprilie 1989. Conform certificatului de

naștere, seria NA-VI 1916980, rezultă că mama Neonilei Cegodari a.n. yyyy, este Cegodari Anna, a.n. yyyy, iar potrivit certificatului de deces seria DC-IV1350777, rezultă că ultima a decedat la data de zzzz.

Instanțele de judecată au ajuns la concluzia netemeinicii cererii de chemare în judecată, având în vedere că din înscrisurile anexate la dosar rezultă că Neonila Cegodari este moștenitorul legal al averii succesorală rămasă în urma decesului Annei Cegodari, însă la materialele pricinii lipsesc probe care să confirme că Vladimir Cegodar are calitatea de moștenitor legal al averii Annei Cegodari.

La 02 mai 2018 avocatul Cristin Chiriac a depus în interesele lui Vladimir Cegodar recurs împotriva deciziei din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii ori trimiterea pricinii la rejudecare, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În motivarea cererii de recurs avocatul Cristin Chiriac a indicat că până la moment Annei Cegodari sau lui Vladimir Cegodar nu i-au fost restituite bunurile naționalizate din anul 1949 în rezultatul represiunilor politice și nu s-a reparat prejudiciul moral.

A mai indicat că potrivit raportului de evaluare, valoarea totală a averii confiscate în anul 1949 la 19 octombrie 2015 constituie suma de 211 150 lei, iar potrivit raportului de evaluare a proprietății imobiliare, valoarea casei individuale de locuit și a construcțiilor accesorii constituie suma de 183 163 lei, iar prejudiciul moral îl apreciază la suma de 100 000 lei.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din trei judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 04 iunie 2018 Curtea Supremă de Justiție a expediat Consiliului raional Telenești copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatoriu a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia, însă până la data examinării chestiunii cu privire la admisibilitatea recursului, referință nu s-a depus.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de către Vladimir Cegodar, reprezentat de avocatul Cristin Chiriac, în cererea de recurs, în baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. a¹) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin.(5).

În conformitate cu art. 429 alin. (4) și (5) Cod de procedură civilă, nu pot fi atacate cu recurs:

- a) deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare care nu se supun niciunei căi de atac;
- b) hotărârile în privința cărora apelul a fost retras în modul prevăzut la art. 374;
- c) deciziile emise de instanța de apel, fără drept de recurs.

Nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art. 430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația, în partea care se referă la înrăutățirea situației. O hotărâre susceptibilă de apel și de recurs poate fi atacată, în cadrul termenului de apel, direct cu recurs dacă părțile consimt expres în fața primei instanțe prin înscris autentic sau prin declarație verbală consemnată expres în procesul-verbal. În acest caz, recursul poate fi exercitat numai pentru încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material.

În speță, recursul este declarat împotriva deciziei din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care poate fi atacată cu recurs și respectiv recursul declarat de către Vladimir Cegodar, reprezentat de avocatul Cristin Chiriac, nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul art. 433 lit. a¹) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a expediat la 22 martie 2018 copia deciziei din 06 martie 2018, fapt ce denotă că recursul declarat la 02 mai 2018 este depus în interiorul termenului stabilit de lege.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

Recursul declarat de către Vladimir Cegodar, este semnat de avocatul Cristin Chiriac, împuternicit prin mandatul din 29 decembrie 2017 să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 212, vol. I). Prin urmare, nu este incident temeiul prevăzut de art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat o dată. În acest caz, Completul reține că temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este incident.

Având în vedere cele constatate *supra*, Completul conchide că recursul declarat de Vladimir Cegodar, reprezentat de avocatul Cristin Chiriac, nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate de art. 433 lit. a¹), b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII din Codul de procedură civilă are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, stabilite de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului. Asemenea rigori urmăresc scopul aplicării și al interpretării unitare a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea *Trevisanato v. Italia*, 15 septembrie 2016, paragraful 32).

Completul notează că în cererea de recurs, Vladimir Cegodar, reprezentat de avocatul Cristin Chiriac, a invocat drept temei de declarare a recursului prevederile art. 432 Cod de procedură civilă.

Totuși, din conținutul cererii de recurs rezultă că, în esență, Vladimir Cegodar, reprezentat de avocatul Cristin Chiriac, a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară, cu privire la care s-a pronunțat instanța de apel, invocarea pretinselor încălcări comise de către instanța de apel nefiind suficient de fundamentată.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din trei judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra

inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității constă în a se verifica dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, instanța de apel și prima instanță au examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și au apreciat corect probele administrate, hotărârile acestora fiind legale. Argumentele invocate de către Vladimir Cegodar, reprezentat de avocatul Cristin Chiriac în cererea de recurs se referă la fapte care au fost deja constatate de către instanțele inferioare și cu privire la care completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție nu se poate pronunța, acesta efectuând doar o analiză în drept. Mai mult, argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă și din aceste motive, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibil recursul.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Vladimir Cegodar, reprezentat de avocatul Cristin Chiriac, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecător

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Luiza Gafton